

Poslovno udruženje komunalnih preduzeća **KOMDEL**

Beograd, Branka Krsmanovića 13

Tel/Fax: 011 2402098, Tel: 011 2400 227

E-mail: komdel@ttigroup.co.rs www.ttigroup.co.rs

Stručna služba: **TTI Group** d.o.o. Beograd

Beograd, jun 2023. godine

INFORMACIJA 14

AKUMULATIVNOST KOMUNALNIH PREDUZEĆA

Komunalna preduzeća, zbog prirode posla koja podrazumeva neposredni rad na terenu sa velikim angažovanjem radne snage, po pravilu spadaju u niskoakumulativne privredne subjekte kod kojih troškovi zaposlenih imaju najveće učešće u ukupnim troškovima. Međutim, u pogledu akumulativnosti nisu sva JKP na istoj poziciji. Specijalizovani vodovodi svakako su akumulativniji od npr. specijalizovanih komunalnih preduzeća koja se bave upravljanjem otpadom, održavanjem čistoće ili javnog zelenila, a specijalizovane gradske toplane su akumulativnije od vodovoda.

U ovom slučaju, anketom su obuhvaćena komunalna preduzeća koja pretežno obavljaju baš te niskoakumulativne poslove i delatnosti koja se međusobno mogu porediti, ali uz napomenu da među njima ima i mešovitih komunalnih preduzeća koja u sastavu imaju vodovode, pa čak pojedina od njih poput komunalnih preduzeća iz Kladova, Gornjeg Milanovca ili Prijepolja, u sastavu imaju i visoko akumulativne gradske toplane.

U narednoj tabeli dati su **uporedni podaci o prihodu po zaposlenom** koji je univerzalni pokazatelj stepena akumulativnosti bilo kog privrednog subjekta, a uz ovaj pokazatelj dati su i **podaci o učešću kratkoročnih potraživanja u ukupnom godišnjem prihodu određenog komunalnog preduzeća** koji pokazuju u kojoj meri dugovanja korisnika usluga ugrožavaju tekuću likvidnost komunalnih preduzeća.

Tabela: Stepen akumulativnosti komunalnih preduzeća

Redni broj	Sedište i naziv komunalnog preduzeća	Broj zaposlenih	Poslovni prihodi u 2022. godini (u 000 RSD)	Mesečni prihod po zaposlenom (u RSD)	% Kratkoročnih potraživanja u godišnjem prihodu
1	Aleksinac, JKP Komunalne usluge	103	178.482	144.403	12%
2	Arilje, JKP Zelen	63	130.672	172.847	22%
3	Barajevo, JKP 10. oktobar	70	169.421	201.692	5%
4	Bečej, JP Komunalac	49	202.493	344.375	7%
5	Bela Crkva, DJUP Belocrkvanska jezere	99	240.522	202.460	27%
6	Čajetina, KJP Zlatibor	137	566.933	344.850	23%
7	JKP Gornji Milanovac	132	447.631	282.595	21%
8	Indija, JKP Komunalac	150	366.346	203.526	16%
9	JKP Ivanjica	88	193.079	182.840	24%
10	Kladovo, JP Jedinstvo	106	298.823	234.924	39%
11	Knjaževac, JKP Standard	127	282.156	185.142	45%
12	Kosjerić, KJP Elan	38	81.327	178.349	35%
13	Kraljevo, JKP Čistoća	283	510.214	150.240	1%
14	JKP Kruševac	283	778.561	229.258	12%

15	Lapovo, JKSP Morava	37	105.246	237.041	58%
16	JPKP Lazarevac	535	831.242	129.477	76%
17	Loznica, KJP Naš dom	176	364.738	172.698	11%
18	Mali Zvornik, JKP Drina	53	169.636	266.723	16%
19	Mionica, JKP Vodovod	83	181.109	181.836	22%
20	Novi Sad, JKP Čistoća	454	1.877.941	344.703	18%
21	JKP Obrenovac	307	627.138	170.233	23%
22	Opovo, JP Mladost	23	64.808	234.812	33%
23	Pančevo, JKP Higijena	312	641.493	171.339	26%
24	Prijepolje, JKP Lim	115	293.754	212.865	7%
25	JKP Raška	116	305.417	219.409	29%
26	Sokobanja, JKP Napredak	79	187.304	197.578	54%
27	Sombor, JKP Čistoća	132	381.018	240.542	14%
28	JKP Sopot	107	347.912	270.960	9%
29	Srbobran, JKP Graditelj	62	332.263	446.590	36%
30	Svilajnac, KJP Morava	119	346.267	242.484	15%
31	Šabac, JKP Stari grad	237	673.295	236.742	17%
32	Titel, JKP Komunalac	31	77.783	209.094	17%
33	JKSP Topola	69	158.565	191.504	13%
34	Užice, JKP Bioktoš	215	529.932	205.400	25%
35	Vranje, JKP Komrad	212	368.065	144.680	29%
36	Vršac, JKP Drugi oktobar	543	2.112.142	324.147	15%
37	JKSP Zaječar	147	382.227	216.682	23%
38	Zrenjanin, JKP Čistoća i zelenilo	397	823.008	172.756	15%
UKUPNO/PROSEČNO		6.289	16.628.963	220.345	22%

Posmatrana komunalna preduzeća u proseku ostvaruju mesečno 220 hiljada dinara prihoda po jednom zaposlenom. Ako bi cilj bio da **troškovi zaposlenih** u ukupnim rashodima **ne premašuju više od 50%** što je po svim kriterijumima zaista **gornja granica održivosti**, **prihodi bi trebalo da pokriju** najmanje **dve bruto zarade** svakog zaposlenog.

Trenutno, prosečna zarada zaposlenih u komunalnim preduzećima sa svim dodacima i naknadama na nivou od **oko 65.000 neto ili 103.200 RSD bruto**, tako da je jasno da je **u opasnoj zoni svako komunalno preduzeće koje ostvaruje prihode manje od 206 hiljada dinara** mesečno po zaposlenom. **Od posmatranih 38 preduzeća, u opasnoj zoni je 18 (47%) preduzeća**, a među njima **sa prihodom po zaposlenom manjim čak i od 180 hiljada dinara** mesečno su **komunalna preduzeća iz Aleksinca, Arilja, Kosjerića, Kraljeva, Lazarevca, Loznice, Obrenovca, Pančeva, Vranja i Zrenjanina.**

U poslednjoj koloni su podaci o **učešću** otvorenih **potraživanja** naših komunalnih preduzeća prema korisnicima koji kasne sa plaćanjem računa za komunalne usluge (ili ih uopšte ne plaćaju) **u odnosu na ukupan godišnji prihod** preduzeća.

Kod većine preduzeća kratkoročna **potraživanja su približno na nivou kratkoročnih obaveza**, međutim tu treba imati u vidu da će, za razliku od obaveza kod kojih neće biti nikakvog „opraštanja“, jedan deo potraživanja ostati trajno nenaplativ. U proseku, **korisnici** komunalnim preduzećima **duguju 22% godišnjeg ili 2,6 mesečnih prihoda**, ali pregled pokazuje da od preduzeća do preduzeća postoje velike razlike. **Zabrinjavajuće visok nivo potraživanja** od preko 30% (više od četvoromesečnog prihoda) je evidentan **u Kladovu, Knjaževcu, Kosjeriću, Lapovu, Lazarevcu, Sokobanji i Srbobranu** gde je izvesno i neminovno da je zbog nediscipline u plaćanju računa dodatno ugrožena likvidnost komunalnih preduzeća.